

ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

กองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
องค์การบริหารส่วนตำบลคอนปฐ
อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี

ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

ปราชญ์ชาวบ้าน หมายถึง ผู้ที่มีภูมิปัญญา มีองค์ความรู้ในด้านต่างๆ ที่เกิดจากการดำเนินชีวิต สัมผัสประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อม ประกอบกับมีความศรัทธาและความคิด วิเคราะห์ในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ของตนเอง จนหลอมรวมเป็นแนวความคิด มีการแก้ไขปัญหาที่เป็นลักษณะของตนเอง สามารถพัฒนาความรู้ ปรับปรุงจนเกิดทักษะและความชำนาญ แล้วนำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะกับยุคเศรษฐกิจพอเพียง และถ่ายทอดองค์ความรู้ที่มีอยู่ให้กับชุมชน เชื่อมโยงคุณค่าของอดีตกับปัจจุบันได้อย่างเหมาะสม

ภูมิปัญญา หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ทักษะความเชื่อ และศักยภาพในการแก้ปัญหาของมนุษย์ ที่สืบทอดกันมาจากอดีตปัจจุบันอย่างไม่ขาดสายและเชื่อมโยงกันทั้งระบบทุกสาขา

ภูมิปัญญาไทย หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ทักษะ และเทคนิคการตัดสินใจ ผลิตผลงานของบุคคลอันเกิดจากการสะสมองค์ความรู้ทุกด้านที่ผ่านกระบวนการสืบทอดพัฒนาปรับปรุงและเลือกสรรมาแล้วเป็นอย่างดี สามารถแก้ไขปัญหา และพัฒนาวิถีชีวิตของคนไทยได้อย่างเหมาะสมกับยุคสมัย

ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือ ภูมิปัญญาชาวบ้าน หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่ชาวบ้านคือ ภูมิปัญญาไทย เป็นองค์ความรู้และความสามารถโดยส่วนรวม เป็นที่ยอมรับในระดับชาติ ส่วนภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นองค์ความรู้และความสามารถในระดับท้องถิ่นซึ่งมีขอบเขตจำกัดในแต่ละท้องถิ่น เช่น ภาษาไทยเป็นภูมิปัญญาไทย ในขณะที่ภาษาอีสานเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น

ผู้ทรงภูมิปัญญาไทย หมายถึง บุคคลผู้เป็นเจ้าของภูมิปัญญาหรือเป็นผู้นำภูมิปัญญาต่างๆ มาใช้ประโยชน์จนประสบความสำเร็จ มีผลงานดีเด่นเป็นที่ยอมรับและได้รับการยกย่องในฐานะเป็นผู้เชี่ยวชาญ สามารถเผยแพร่และถ่ายทอดเชื่อมโยงคุณค่าของภูมิปัญญาในแต่ละสาขานั้น ๆ ให้แพร่หลายไปอย่างกว้างขวาง

ความเหมือนกันระหว่างผู้ทรงภูมิปัญญาไทยกับปราชญ์ชาวบ้าน คือ บทบาทและภารกิจในการนำภูมิปัญญาไปใช้แก้ปัญหา และการถ่ายทอดเพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงจากอดีตถึงปัจจุบัน ส่วนความแตกต่างกันนั้นขึ้นอยู่กับระดับภูมิปัญญาที่จะนำไปแก้ปัญหาและถ่ายทอด กล่าวคือ ผู้ทรงภูมิปัญญาไทยย่อมมีความสามารถหรือภารกิจในการนำภูมิปัญญาระดับชาติไปแก้ปัญหา หรือถ่ายทอด หรือผลิตผลงานใหม่ๆ ที่มีคุณค่าต่อประเทศชาติโดยส่วนรวม ส่วนปราชญ์ชาวบ้านมีความสามารถหรือภารกิจในการนำภูมิปัญญาชาวบ้าน หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นไปแก้ปัญหาหรือถ่ายทอดในท้องถิ่นไปแก้ปัญหาหรือถ่ายทอดในท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประกอบไปด้วยองค์ความรู้ในหลายวิชา ดังที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (๒๕๔๑) ได้จำแนกไว้รวม ๑๐ สาขา คือ

๑. สาขาเกษตรกรรม หมายถึง ความสามารถในการผสมผสานองค์ความรู้ทักษะ และเทคนิคด้านการเกษตร กับเทคโนโลยี โดยการพัฒนามาบนพื้นฐานคุณค่าดั้งเดิม ซึ่งคนสามารถพึ่งพาตนเองในสภาวะการณ์ต่างๆ ได้เช่น การทำการเกษตรแบบผสมผสาน การแก้ปัญหาการเกษตร เป็นต้น

๒. สาขาอุตสาหกรรมและหัตถกรรม (ด้านการผลิตและการบริโภค) หมายถึง การรู้จักประยุกต์ใช้เทคโนโลยี สมัยใหม่ในการแปรรูปผลผลิต เพื่อชะลอการนำเข้าตลาด เพื่อแก้ปัญหาด้านการบริโภคอย่างปลอดภัย ประหยัด และเป็นธรรมอันเป็นกระบวนการให้ชุมชนท้องถิ่นสามารถพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจได้ตลอดทั้งการผลิตและการจัดจำหน่ายผลผลิตทางหัตถกรรม เช่น การรวมกลุ่มของกลุ่มโรงงานยางพารา กลุ่มโรงสี กลุ่มหัตถกรรม เป็นต้น

๓. สาขาการแพทย์ไทย หมายถึง ความสามารถในการจัดการป้องกันและรักษาสุขภาพของคนในชุมชน โดยเน้นให้ชุมชนสามารถพึ่งตนเองทางด้านสุขภาพอนามัยได้

๔. สาขาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง ความสามารถเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งอนุรักษ์ การพัฒนา และใช้ประโยชน์จากคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

๕. สาขากองทุนและธุรกิจชุมชน หมายถึงความสามารถในด้านการบริหารจัดการด้านการสะสมและบริการกองทุน และธุรกิจชุมชน ทั้งที่เป็นเงินตราและโภคทรัพย์เพื่อเสริมชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิกในชุมชน

๖. สาขาสวัสดิการ หมายถึง ความสามารถในการจัดสวัสดิการในการประกันคุณภาพชีวิตของคนให้เกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

๗. สาขาศิลปกรรม หมายถึง ความสามารถในการผลิตผลงานทางด้านศิลปะสาขาต่างๆ เช่น จิตรกรรม ประติมากรรม วรรณกรรม ทศนศิลป์ คีตศิลป์ เป็นต้น

๘. สาขาจัดการ หมายถึง ความสามารถในการบริหารการจัดการดำเนินงานด้านต่างๆ ทั้งขององค์กรชุมชน องค์กรทางสังคมอื่นๆ ในสังคมไทย เช่น การจัดการองค์กรของแม่บ้านระบบผู้เฒ่าผู้แก่ในชุมชน เป็นต้น กรณีของการจัดการศึกษาเรียนรู้ นับได้ว่าเป็นภูมิปัญญาสาขาการจัดการที่มีความสำคัญ เพราะการจัดการศึกษาเรียนรู้ดี หมายถึงกระบวนการเรียนรู้ นับได้ว่าเป็นภูมิปัญญาไทยที่มีประสิทธิภาพ

๙. สาขาภาษาและวรรณกรรม หมายถึง ความสามารถผลิตผลงานเกี่ยวกับด้านภาษาทั้ง ภาษาถิ่น ภาษาโบราณ ภาษาไทย และการใช้ภาษา ตลอดทั้งวรรณกรรมทุกประเภท

๑๐. สาขาศาสนาและประเพณี หมายถึง ความสามารถประยุกต์และปรับใช้หลักธรรมคำสอนทางศาสนาเชื่อ และประเพณีดั้งเดิมที่มีคุณค่าให้เหมาะสมต่อการประพฤติปฏิบัติให้บังเกิดผลดีต่อบุคคลและสิ่งแวดล้อม เช่น การถ่ายทอดหลักศาสนา การบวชป่า การประยุกต์ ประเพณีบุญประเพณีข้าว เป็นต้น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลดอนปรู อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี

ที่	ชื่อ - สกุล	ฐานข้อมูล ภูมิปัญญาท้องถิ่น	ชื่อรายการ	ที่อยู่
๑	นายบรรจง ทัฬหีเศษ	ด้านการแพทย์แผนไทย	ยาสมุนไพรรักษา โรค -ไมเกรน -หวัด -ปวดหลัง -ขยุ้มตีนหมา -งูสวัด	ม.๕ ต.ดอนปรู
๒	นายบรรจง ทัฬหีเศษ	แนวปฏิบัติทางสังคม พิธีกรรม ประเพณี และ เทศกาล	พิธีทางศาสนา -การสู่ขวัญภาค -การสู่ขวัญพระ	ม.๕ ต.ดอนปรู
๓	นายขุนแผน หงษ์เอี่ยม	ศิลปะการแสดง	ศิลปะการแสดง -ลิเก	ม.๓ ต.ดอนปรู
๔	นางกาญจนา ศรีสุนทร	ด้านอุตสาหกรรมและ หัตถกรรม	ด้านอุตสาหกรรม และหัตถกรรม -ตะกร้าจากหวาย เทียม	ม.๒ ต.ดอนปรู
๕	นางกาญจนา ศรีสุนทร	ด้านอาหารไทย - ขนมไทย	-ปลาร้าสับ -แกงบอน -แกงบวน -กระยาสาทร	ม.๒ ต.ดอนปรู
๖	นายอุบล ผลวงษ์	ด้านเกษตรกรรม	ด้านเกษตรกรรม -ปุ๋ยคอก -ปุ๋ยหมักชีวภาพ -ตัดต่อพันธุกรรม กิ่งไม้	๕๗/๒ ม.๒ ต.ดอนปรู เกิด ๒๔๙๖
๗	นายวิมล อิมสมบัติ	ด้านเกษตรพอเพียง	-ปลูกต้นไม้ -พืชผักสวนครัว	ม.๕ ต.ดอนปรู
๘	นายเจษฎา สาระยัง	ด้านเกษตรพอเพียง	ปลูกนาข้าว พืชผักสวนครัว	๑๕๒ ม.๒ ต.ดอนปรู

ประวัติภูมิปัญญาท้องถิ่น
องค์การบริหารส่วนตำบลดอนปรางค์ อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี

๑.สาขาภูมิปัญญาท้องถิ่น

- ด้านศิลปกรรม
-/..... ด้านศาสนาและประเพณี
- ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม
-/..... ด้านแพทย์แผนไทย
- ด้านภาษาและวรรณกรรม
- ด้านเกษตรกรรม
- ด้านอื่นๆ

๒.ประวัติ

ชื่อ - สกุล นายบรรจง ทวีพิเศษ
บ้านเลขที่ ๑๓๕/๑ ม.๕ หมู่ที่ ๕
ตำบล ดอนปรางค์
อำเภอ ศรีประจันต์
จังหวัด สุพรรณบุรี

๓.ความรู้ความสามารถพิเศษ

ด้านการแพทย์แผนไทย รายการยาสมุนไพรรักษาโรค
-ไมเกรน หัวดี ปวดหลัง -ขี้มดดินหมา งูสวัด
ภูมิปัญญาท้องถิ่นหมอทำขวัญนาค

๔.การถ่ายทอดความรู้

-ได้เริ่มแสดงเพลงอีแซว และเป็นหมอทำขวัญ,เชิญพระภูมิเจ้าที่พระพรหมและพิธีบัตพลีก่อนปลูกบ้านใหม่ ตั้งแต่อายุได้ ๒๓ ปี โดยได้รับสืบทอดจากบิดา และรับงานแสดงและในพิธีต่างๆ เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

ประวัติภูมิปัญญาท้องถิ่น
องค์การบริหารส่วนตำบลดอนปรู อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี

๑.สาขาภูมิปัญญาท้องถิ่น

-/..... ด้านศิลปกรรม
- ด้านศาสนาและประเพณี
- ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม
- ด้านแพทย์แผนไทย
- ด้านภาษาและวรรณกรรม
- ด้านเกษตรกรรม
- ด้านอื่นๆ

๒.ประวัติ

ชื่อ - สกุล นายขุนแผน หงษ์เอี่ยม
บ้านเลขที่ ๑๗๔/๑ หมู่ที่ ๓
ตำบล ดอนปรู
อำเภอ ศรีประจันต์
จังหวัด สุพรรณบุรี

๓.ความรู้ความสามารถพิเศษ

ด้านศิลปะการแสดง ประเภทลิเก

๔.การถ่ายทอดความรู้

ได้เริ่มแสดงลิเกตั้งแต่อายุ ๑๕ ปี และเริ่มรับงานโดยมีคณะลิเกชื่อสองกิลิเกไทย
ถึงปัจจุบัน

ประวัติภูมิปัญญาท้องถิ่น
องค์การบริหารส่วนตำบลดอนปรู อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี

๑.สาขาภูมิปัญญาท้องถิ่น

- ด้านศิลปกรรม
- ด้านศาสนาและประเพณี
-/..... ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม
- ด้านแพทย์แผนไทย
- ด้านภาษาและวรรณกรรม
- ด้านเกษตรกรรม
- .../..... ด้านอื่นๆอาหารไทย และขนมไทย.....

๒.ประวัติ

ชื่อ - สกุล นางกาญจนา ศรีสุนทร
หมู่ที่ ๒
ตำบล ดอนปรู
อำเภอ ศรีประจันต์
จังหวัด สุพรรณบุรี

๓.ความรู้ความสามารถพิเศษ

ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม

- ตะกร้าจากหวายเทียม
- ไม้กวาดดอกหญ้า

ด้านอาหารไทย และขนมไทย

- ปลาร้าสับ แกงบอน
- เมี่ยงคำเสียบไม้ กระจยาสาทร

๔.การถ่ายทอดความรู้

๑. เป็นวิทยากรให้ความรู้แก่ประชาชนในตำบลดอนปรู เช่น กศน. ตำบลดอนปรู อบต.ดอนปรู
๒. เป็นวิทยากรให้ความรู้แก่เด็กนักเรียนในพื้นที่ตำบลดอนปรู

ประวัติภูมิปัญญาท้องถิ่น
องค์การบริหารส่วนตำบลดอนปรู อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี

๑.สาขาภูมิปัญญาท้องถิ่น

- ด้านศิลปกรรม
- ด้านศาสนาและประเพณี
- ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม
- ด้านแพทย์แผนไทย
- ด้านภาษาและวรรณกรรม
-/..... ด้านเกษตรกรรม
- ด้านอื่นๆ

๒.ประวัติ

ชื่อ - สกุล นายอุบล ผลวงษ์
บ้านเลขที่ ๕๗/๒ หมู่ที่ ๕
ตำบล ดอนปรู
อำเภอ ศรีประจันต์
จังหวัด สุพรรณบุรี

๓.ความรู้ความสามารถพิเศษ

- ด้านเกษตรกรรม
- ปลูกดอก
- ปลูกหมักชีวภาพ
- ตัดต่อพันธุกรรม กิ่งไม้

๔.การถ่ายทอดความรู้

- ๑. เป็นวิทยากรให้ความรู้แก่ประชาชนในตำบลดอนปรู เช่น กศน. ตำบลดอนปรู
อบต.ดอนปรู
- ๒. เป็นวิทยากรให้ความรู้แก่เด็กนักเรียนในพื้นที่ตำบลดอนปรู

ประวัติภูมิปัญญาท้องถิ่น
องค์การบริหารส่วนตำบลดอนปราง อำเภอสรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี

๑.สาขาภูมิปัญญาท้องถิ่น

- ด้านศิลปกรรม
- ด้านศาสนาและประเพณี
- ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม
- ด้านแพทย์แผนไทย
- ด้านภาษาและวรรณกรรม
-/..... ด้านเกษตรกรรม
- ด้านอื่นๆ

๒.ประวัติ

ชื่อ – สกุล นายวิมล อิ่มสมบัติ
หมู่ที่ ๕
ตำบล ดอนปราง
อำเภอ ศรีประจันต์
จังหวัด สุพรรณบุรี

๓.ความรู้ความสามารถพิเศษ

- ด้านเกษตรกรรม
- ปลูกต้นไม้
- พืชผักสวนครัว

๔.การถ่ายทอดความรู้

- ถ่ายทอดความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียง เช่น การปลูกพืชผักสวนครัว ปลูกต้นไม้ให้กับประชาชนในพื้นที่ตำบลดอนปราง และพื้นที่ใกล้เคียง

ประวัติภูมิปัญญาท้องถิ่น
องค์การบริหารส่วนตำบลดอนปुरु อำเภอสรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี

๑.สาขาภูมิปัญญาท้องถิ่น

- ด้านศิลปกรรม
- ด้านศาสนาและประเพณี
- ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม
- ด้านแพทย์แผนไทย
- ด้านภาษาและวรรณกรรม
-/..... ด้านเกษตรกรรม
- ด้านอื่นๆ

๒.ประวัติ

ชื่อ - สกุล นายเจษฎา สาระยิ่ง (ผู้ใหญ่มุมี่ ๒)
เกิดวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๑๘
บ้านเลขที่ ๑๕๒ หมู่ที่ ๒
ตำบล ดอนปुरु
อำเภอ ศรีประจันต์
จังหวัด สุพรรณบุรี

๓.ความรู้ความสามารถพิเศษ

- ด้านเกษตรกรรม
- การทำนาข้าว
- พืชผักสวนครัว

๔.การถ่ายทอดความรู้

- ถ่ายทอดความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียง เช่น การทำนาข้าว พืชผักสวนครัว ให้กับประชาชนในพื้นที่ตำบลดอนปुरु และพื้นที่ใกล้เคียง

